

Eesti Õpilasesinduste Liit MTÜ
Pärnu mnt 102-21, E-korpus
11312 Tallinn
Tel. +372 5818 8590
e-post: opilasliit@opilasliit.ee

Majandus- ja kommunikatsiooniministrile

30.10.2025

Eesti Õpilasesinduste Liidu arvamus majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi „Töölepingu seaduse ja alkoholiseaduse muutmise seaduse“ eelnõule.

Lugupeetud Erkki Keldo

Eesti Õpilasesinduste Liit on tutvunud majandus- ja kommunikatsiooniministri „Töölepingu seaduse ja alkoholiseaduse muutmise seaduse“ eelnõuga ning esitab oma mõtted seoses plaanitavate muudatustega.

Toetame algatust, mille eesmärk on muuta noored tööandjate jaoks atraktiivsemaks valikuks, et nad saaksid varakult praktilise töökogemuse ning tutvuksid töömaailmaga. Selline lähenemine aitab pikemas perspektiivis vähendada 15–24-aastaste noorte töötuse määra. Leiame, et alaealiste töötingimuste paindlikumaks muutmine on õiges suunas liikumine ning toetame suuresti peaaegu kõiki toodud leevendusi, kuid eelnõus sisalduvad sätted, mis tekitavad probleemkohti seoses noorte hoiakute kujundamisega alkoholi käsitluse kontekstis.

Eelkõige tekitab küsimusi alkoholiseaduse lõike 5 muudatuse teine punkt, mis lubab vähemalt 16-aastaselt isikul tööülesannete täitmisel alkoholiseid jooke valmistada, müügi jaoks pakkuda ja müüa.

Peame mõistlikuks, et 16-aastane noor võib töö käigus käsitleda alkoholi ladustamisel või avamata pakendis, kuid erineva kangusega jookide, näiteks kokteilide, valmistamine ei ole selle vanuse puhul sobiv. Noore inimese regulaarne kokkupuude alkoholi valmistamise ja serveerimisega võib normaliseerida alkoholitarbimist ning vähendada tema enda kriitilist suhtumist alkoholi tarvitamisse.

Noore inimese arenguline ja sotsiaalne küpsus ei pruugi veel võimaldada tulla toime olukordadega, mis kaasnevad alkoholi serveerimisega ja müügiga – näiteks purjus või

flirtivate klientidega suhtlemine, konfliktide lahendamine või eetiliste piiride hoidmine. Osa uuringuid viitavad, et varane kokkupuude alkoholiga, isegi mitte tarbimise vaid tööalase kokkupuute kaudu, suurendab tõenäosust, et noor hakkab tulevikus alkoholi tarvitama sagedamini ja riskantsemalt.

Eesti alkoholipoliitika eesmärk on vähendada alkoholitarvitamise normaliseerumist ning hoida noori alkoholikultuurist eemal vähemalt täisealiseks saamiseni. Kui noored ise valmistavad ja serveerivad alkoholi, õõnestab see ennetuspoliitika põhimõtteid ja saadab ühiskonnale vastuolulise sõnumi. Alkoholimüügi olukordades võib tekkida ka ebaturvaline või ebamugav töökeskkond, kus tööandjal on keeruline tagada alaealise töötaja kaitse. Euroopa tööohutusega seotud raamdokumendid näevad ette, et noori ei tohi panna tööle, mis nõuab kõrget sotsiaalset küpsust või võib mõjutada nende väärtushoiakuid – alkoholi valmistamine ja serveerimine on selgelt selline töö.

Samuti on muudatus vastuolus alkoholiseaduse üldise eesmärgiga vähendada alkoholi kättesaadavust ja tarvitamise sotsiaalset aktsepteeritavust. Riiklikud strateegiad on korduvalt rõhutanud vajadust kaitsta noori alkoholiga seotud mõjude eest, mitte neid suurendada.

Kokkuvõttes ei ole 16-aastasele noorele alkohoolsete jookide valmistamise ja müümise lubamine kooskõlas noorte kaitse, rahvatervise ega alkoholipoliitika eesmärkidega. Mõistlik kompromiss oleks võimaldada alaealisel tööalaselt käsitleda ainult avamata või ladustatavat alkoholi, vältides olukordi, kus ta peab seda valmistama, serveerima või müüma täisealistele klientidele.

Lugupidamisega

Karl Erik Kirss

Juhatuse esimees

/allkirjastatud digitaalselt/